

Prinsipp- og
handlingsprogram

2024–2028

Prinsipp- og handlingsprogram

Innhold

Visjon	5
Organisasjonsidé	5
I De fagligpolitiske utfordringer	6
Den norske modellen	7
Et trygt, anstendig og seriøst arbeidsliv	8
Arbeidsliv i endring	8
Fagligpolitisk samarbeid	10
II Lønn	11
III Pensjon	14
Folketrygd	15
Tjenestepensjon	15
Avtalefestet pensjon	16
IV Kontor- og administrative yrker	17
V Arbeidsliv	20
Et arbeidsliv i endring	20
Ansettelsesråd	22
Arbeidsmiljø	23
Verneombud og vernetjeneste	24
Arbeidstid	25
Søndag som felles fridag	27
VI Likestilling og mangfold	29
Likestilling	29
Mangfold	30
En human asyl- og flyktningpolitikk	31
Kjønns- og seksualitetsmangfold	33

VII Samfunns- og næringsliv	34
Velferd	34
Kultur, idrett og frivillighet	35
Næring	36
Klima og miljø	37
Kraft	40
Boligpolitikk	40
VIII Utdanning og kompetanse	42
Den offentlige skole	43
Læringer	43
IX Internasjonal solidaritet og handel	45
Uttalelser vedtatt på HK Norges landsmøte 21.-25. september 2024	48
Internasjonal uttalelse	48
En verden preget av krig, konflikt og kriser	48
Ukraina	49
Palestina	49
Sudan	50
Myanmar	51
Vest-Sahara	52
Uttalelse Fram mot stortingsvalget 2025	53
Samling for en ny regjering utgått av venstresiden i 2025	53
En arbeidstidsreform for flere folk i arbeid	53
En sosial boligpolitikk som reduserer ulikhet	54
Et pensjonssystem som ivaretar alle	54
Et sterkere vern mot arbeid på kveld, helg - og natt	54
Et tydelig alternativ	55

Visjon

HK Norge (HK) vil kjempe for retten til å organisere seg, en verden fri for undertrykkelse og utbytting, et rettferdig og bærekraftig samfunn og et arbeidsliv som setter mennesket og miljøet i fokus både nasjonalt og internasjonalt.

Organisasjonsidé

HK er en demokratisk medlemsorganisasjon som bygger kampkraft på medlemmenes samhold, grunnlagt på kunnskap og bevisste og strategiske valg. HK skal tilby service og medlemsnærhet. Medlemmene skal sikres trygghet for arbeid og bedre lønns- og arbeidsvilkår, gjennom et organisert, skolert og aktivt klubb- og tillitsvalgtapparat.

I De fagligpolitiske utfordringer

Norge er et land med relativt små klasseforskjeller. Det norske samfunnet har klart seg gjennom kriser, politisk ustabilitet og uroligheter, som har preget og preger deler av verden. En sterk fagbevegelse har vært forutsetningen for å sikre en god fordelingspolitikk som utjevner forskjeller og bidrar til høy sysselsetting.

Dette har sammen med aktiv industripolitikk, god forvaltning av naturressursene og et sterkt trepartssamarbeid gitt oss et godt grunnlag for å håndtere kriser. Oljeproduksjon og oppsparte midler vil imidlertid avta, og vi står overfor store klima- og miljøutfordringer som krever omstilling. Arbeiderbevegelsen blir i økende grad utfordret av politiske og økono-

miske motkrefter. Det er et samfunnsproblem at klasseforskjellene øker og at andelen fattige vokser. Dette sammen med økende rasisme, høyre-ekstremisme og at antidemokratiske krefter utfordrer fellesskapet, og våre demokratiske verdier. Krig, konflikt, klimakrise og en velferdsstat under press vil fortsatt kreve vår innsats.

Den norske modellen

Høy sysselsetting, velferd til alle og et organisert arbeidsliv er de viktigste grunnpilarene i den norske modellen. Trepertssamarbeidet mellom arbeidsgivere, arbeidstakere og myndighetene har bidratt til bærekraftige løsninger innen nærings-, arbeidsmarkeds- og velferdspolitikken.

Sentral og solidarisk lønnsdannelse har bidratt til mindre lønnsforskjeller. Gjensidig tillit og medbestemmelse har gitt resultater gjennom økt produktivitet og sterk omstillingsevne. Det har vært viktig for alle bedrifters økonomi å sikre trygghet for økte investeringer og omstillinger. Noe som igjen har bidratt til flere arbeidsplasser og gode konkurransefortrinn.

Maktforholdet i arbeidslivet er i utgangspunktet skjevt og kan kun balanseres ut ved at arbeidstagere står sammen i fagforeninger. Sammen med høy sysselsetting og lav arbeidsledighet er dette forutsetninger for å opprettholde den norske modellen. Det er problematisk at ubalansen i makt øker og at tillitsvalgte oftere opplever angrep fra arbeidsgivere. Skal vi fortsatt ha en bærekraftig utvikling må trepartssamarbeidet styrkes og videreutvikles. En aktiv, kampklar og levende fagbevegelse er avgjørende for å skape resultater. Lokalt engasjement er en forutsetning for sentral forhandlingsstyrke.

Det blir færre antall yrkesaktive per pensjonist, innvandringen øker som følge av flyktningkriser og stadig flere unge går ut i varig uførhet eller arbeidsledighet. Vi må derfor legge til rette for at flere står lenger i arbeid, møte økt arbeidsledighet med tiltak tidlig og lykkes bedre med å inkludere utsatte grupper i arbeidslivet. Alle som kan og vil jobbe må få mulighet til det. Arbeidslivet stiller stadig nye krav til kompetanse og kunnskap. Fag-

bevegelsen må bidra til at medlemmene sikres nødvendig kompetanse, og arbeidsgiverne må ta et større ansvar for å videreutvikle sine ansatte.

Et trygt, anstendig og seriøst arbeidsliv

Et anstendig og organisert arbeidsliv undergraves av arbeidslivskriminalitet, og utfordres av mer aggressive arbeidsgivere og useriøse aktører i næringslivet.

Sosial dumping er utbredt i noen bransjer og flere arbeidstakere har løs tilknytning til arbeidslivet. Det skaper utfordringer for fagbevegelsens organiseringsarbeid, og er grunn til bekymring. Stadig flere har ubekvemme arbeidstider eller er i en arbeidssituasjon der muligheten for felles møtepunkter med kolleger er begrenset.

Antallet medlemmer bak tariffavtalene øker. Den trenden er viktig at fortsetter. Samtidig er det en utfordring at organisasjonsgraden og tariffavtaledekningen i deler av HKs bransjer er lav. Det er viktig at også borgerlige partier og arbeidsgiverorganisasjonene tar avstand fra sosial dumping og støtter opp om et anstendig og organisert arbeidsliv.

Bedriftsdemokratiet utfordres av forretningsmodeller og driftsformer der eiere tar beslutninger, men ikke har det formelle arbeidsgiveransvaret. Den tillitsvalgte møter arbeidsgivere uten reelle fullmakter og får dermed liten eller ingen innflytelse over arbeidstid, kontrolltiltak eller hms-arbeidet lokalt. Dette svekker det lokale partssamarbeidet og bidrar til at flere arbeidstakere ikke ser seg tjent med å være organisert. Vi trenger derfor en politikk som plasserer arbeidsgiveransvaret der beslutningene fattes, og gir tillitsvalgte reell medbestemmelse.

Arbeidsliv i endring

Den teknologiske utviklingen vil få større betydning for hvordan det fremtidige arbeidslivet organiseres. En del oppgaver og operasjoner som i dag utføres av mennesker automatiseres og overtas av maskiner. Det er viktig å forstå utviklingen for å kunne ivareta våre medlemmer og stille krav.

Delingsøkonomi og formidlingsøkonomi er forretningsmodeller som gjør det mulig for enkeltpersoner å utnytte ubrukte ressurser ved å dele eller selge dem.

Manglende regulering av formidlingsøkonomien kan undergrave etablerte velferdsordninger og faglige rettigheter, og slik utfordre den norske modellen. Det er viktig at fagbevegelsen møter disse utfordringene med organisering og konkrete krav til reguleringer, tiltak og ordninger.

Partene i arbeidslivet og myndighetene må utfordres på visjoner, mål og tiltak for hvordan arbeidstakerne skal omstilles til nye arbeidsoppgaver fremover.

Med mer enn 360 000 ansatte er varehandelen den største sysselsetteren i privat sektor. Økende netthandel sammen med teknologiutviklingen vil få betydning for sysselsettingen i varehandelen. Vi ser den samme utviklingen i hele det norske arbeidslivet. Det er derfor nødvendig med økt kompetanse for å sikre at ansatte kan omstilles til nye arbeidsoppgaver og jobber.

Arbeidslivet blir i økende grad fylt opp av konsulenter og andre med kontraktsforhold som selvstendig næringsdrivende. Ofte kan det være tidligere ansatte, som får nye kontrakter som selvstendig næringsdrivende. Dette er en utfordring for monopol på arbeidskraft, som er fagbevegelsens forhandlingsstyrke.

Aksjonsfellesskapet og styrken til fagforeningen utfordres av denne nye situasjonen. Konsulenten/selvstendige kan komme under et press om å jobbe mer enn ønskelig for å sikre inntekten og nye kontrakter i fremtiden. I noen tilfeller brukes kontrakter som selvstendig næringsdrivende for å omgå tariffbestemmelser og arbeidsmiljøloven. HK vil organisere selvstendig næringsdrivende for å sikre seg reelt monopol på arbeidskraft for å kunne kreve rettferdige og solidariske lønns- og arbeidsvilkår.

Fagligpolitisk samarbeid

Arbeiderbevegelsen i Norge har en over 100-årig historie med samarbeid. Vi opplever press på arbeidstakernes rettigheter, økende arbeidsledighet og uro i verdensøkonomien.

Det er viktig med politiske partier som tar et tydelig standpunkt mot svekkelse av arbeidstakerens rettigheter og for en utvikling av velferdsstaten til det beste for vanlige folk. Vi trenger et bredere og forsterket faglig og politisk samarbeid som kan sikre et trygt og godt arbeidsliv for våre medlemmer.

EØS-avtalen har siden den ble inngått i 1992 blitt stadig mer omfattende og griper inn på områder som stortingsflertallet forutsatte at den ikke skulle berøre. EØS-avtalen har på arbeidsmarkedsområdet gitt større konsekvenser enn noen hadde forutsett. På den annen side gir EØS-avtalen norsk næringsliv muligheter til å eksportere varer og tjenester til EU, og sikrer dermed arbeidsplasser i både privat og offentlig sektor.

HK mener det er viktig å sikre våre forbindelser med EU som vår nærmeste handelspartner. Sentrale elementer innen norsk disktrikspolitikk, petroleumspolitikk, forvaltning av naturressurser, alkoholpolitikk og i de senere år faglige rettigheter og tiltak for å hindre sosial dumping, har i tur og orden blitt utfordret av ESA- og EFTA-domstolen. Det er uakseptabelt at arbeidslivspolitikken i stadig økende grad overføres til besluttsende organer utenfor Norge.

Norge må påvirke prosessen i EU mer aktivt og stille tydeligere krav. Vi må i tillegg bli bedre på å tilpasse regelverket i Norge for å sikre norske lønns- og arbeidsvilkår. Vi må sørge for bred deltakelse fra fagbevegelsen i dette arbeidet.

II Lønn

HK støtter opp om den norske modellen og trepartssamarbeidet. Solidaritet mellom fagorganiserte basert på et velutviklet tariffavtalesystem er grunnlaget for gode lønns- og arbeidsvilkår i Norge.

HKs medlemmer skal ha en rettferdig andel av verdiskapingen. Lønnspolitikken må innrettes slik at alle får ta del i velferds- og reallønnsutvikling.

HK organiserer i bransjer og bedrifter med mange lavtlønte, der de ansatte ofte ligger på minstelønssatsene. Over 70 % av medlemmene er kvinner.

HK har også medlemmer som er funksjonærer, ledere og spesialister som ikke får lønnsmessig uttelling for ansvar og oppgaver som ligger til stillingene deres.

Tariffpolitikken skal innrettes slik at den tilgodeser ansatte på alle nivåer, utligner ulikheter samt kompenserer for ubekvem arbeidstid og nødvendig natt- og helgearbeid.

HKs medlemmer skal sikres en rettmessig andel av verdiskapningen i bedriftene de jobber. Derfor skal den solidariske lønnspolitikken LO står for videreføres, for å sikre at arbeidstakere får en større del av overskuddet i bedriftene.

Omstillinger og teknologiutvikling krever stadig mer kvalifiserte arbeidstakere. Det er derfor viktig at tariffpolitikken stimulerer til satsing på kompetanseutvikling i bedriftene. Både formal- og realkompetanse må gi lønnsmessig uttelling. Fagbrevstillegg må tariffestest som uavkortet tillegg i alle overenskomster.

Gode velferdsordninger bidrar til et inkluderende arbeidsliv. Velferdsordningene i tariffavtalen må forbedres slik at arbeidstakerne får fulle opptjeningsrettigheter ved egen sykdom, fødsel, svangerskap og andre permisjoner. Det må være selvstendig opptjening av foreldrepenger, samt rett til uttak av fedrekvote. Øvrige velferdsordninger må også utvikles og avtaleverket må brukes for å oppnå dette. Avtaleverket skal sikre tilrettelegging for helsefremmende tiltak og fysisk aktivitet.

HKs mål er å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår.

- Øke gjennomsnittslønna for lavlønsgrupper i forhold til gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.
- Utvikle og benytte lønnsmodeller i overenskomstene som gir bedre lønnsmessig uttelling.
- Sørge for lønnsstatistikk basert på lønn for alle ansatte i virksomhetene.
- Sørge for innsynsrett til lønns- og arbeidsvilkår i virksomhetene.
- Styrke kompetanseutviklingen. Realkompetanse, ansiennitet og etter- og videreutdanning skal gi økt lønn.
- Sørge for full lønn ved sykdom og foreldrepermisjon.
- Øke tillegg for kveld, natt og helg.
- Styrke dagens bestemmelser i hovedavtalen slik at arbeidstaker sikres forskuttering av all lønn ved deltakelse på forbundets kurs, møter og oppsøkende virksomhet.
- HK skal arbeide for å få innført rett på fri med lønn for frivillige ved innsats i søk- og redningsaksjoner.

III Pensjon

Folketrygdens pensjonsytelser går ned. Samtidig er det mange arbeidstakere i privat sektor som kun har minimum innskuddspensjonsordning og ofte kort opptjeningsstid. Dette gir dårlige pensjonsrettigheter. I tillegg faller mange lavtlønte og deltidsansatte utenfor AFP-ordningen.

Mer enn 70 prosent av våre medlemmer får ikke AFP, og kan se langt etter å gå av med tidligpensjon. Dette gjelder i hovedsak kvinner. Selv de som har mulighet vil få store inntektstap om de går av før 67 år, fordi pensjonen må fordeles på flere år.

Folketrygden, AFP og tjenestepensjonsordningene (OTP) må sikre det økonomiske grunnlaget for en trygg og god alderdom. Vi vil jobbe for at samlet pensjon minst skal være 2/3 av tidligere lønn. Lavtlønte må ha mer for å kunne sikre en trygg alderdom. For å nå dette målet er det behov for brede kollektive pensjonssystem med folketrygden i bunn. Uføre må ha tilgang på velferdsordninger som ikke forringer deres levevilkår.

Pensjonsordningene må utformes slik at de ikke virker diskriminerende. De må dessuten bidra til et dynamisk arbeidsliv hvor nødvendig omstillinger og jobbskifter ikke medfører pensjonstap for den enkelte.

All lønn må gi pensjonsopptjening.

Pensjon er utsatt lønn og derfor må arbeidstakerorganisasjonene kreve innflytelse over pensjonsordningene. Dette gjøres best ved å tariffeste OTP i privat og offentlig sektor.

Folketrygd

HK vil være en pådriver for en solidarisk folketrygd. Levealdersjusteringer gir uheldige fordelingseffekter, fordi levealder varierer på grunn av yrke, inntekt og utdanning. Dette er usosialt og urettferdig og må rettes opp. Alderspensjon etter Folketrygden skal ikke levealderjusteres. Behovsprøvede ordninger, for eksempel bostøtte, må ikke forringes på grunn av at trygden blir skattlagt som inntekt.

- Arbeide for at folketrygdens garantipensjon skal følge den alminnelige lønnsutvikling.
- Arbeide for at uføre ikke skal lide tap for opptjening av pensjon. Uføre skal ha opptjening av alderspensjon i folketrygden fram til fylte 67 år.
- Uføres alderspensjon skal ikke levealderjusteres.
- Uføre skal ha et barnetillegg på 0,4G per barn per år.
- Gjeninnføre gjenlevendepensjonen.

Tjenestepensjon

HK vil arbeide for å utvikle og forbedre tjenestepensjonsordningene. Hovedmålet må være å øke satsene slik at man får minimum 2/3 i pensjon.

- Arbeide for at minstesatsen av OTP heves til minst 4 prosent.
- Arbeide for at hybridpensjoner innføres som alternativ til dagens innskuddsordninger.
- Uføreforsikring bør være en obligatorisk del av OTP.
- Arbeide for at pensjonsrettigheter ikke forringes ved virksomhetsoverdragelse.
- Arbeide for at det etableres brede kollektive tjenestepensjonsordninger på tvers av virksomhetene.
- Arbeide for å tariffeste avtalerett på bedriftens tjenestepensjon.

Avtalefestet pensjon

AFP må videreføres, men slik at regelverket forbedres og at ytelsene blir sikre og forutsigbare for fagforeningsmedlemmer. Ansatte i bedrifter med mindre enn ett årsverk må også få rett til AFP.

HK skal jobbe for å styrke AFP-ordningen for å ivareta eldre arbeidstakere som ufrivillig mister jobben tett opp mot AFP-alder.

- Arbeide for å videreføre og forbedre dagens AFP-ordninger i privat og offentlig sektor.
- Arbeide for å gjøre det enklere og forutsigbart å få AFP, hensynta fartstid og uførhet. All fartstid i AFP-bedrifter må gi rettigheter.
- Arbeide for at AFP skal kunne kombineres med delvis uføretrygd.
- Sliterordningen må forsterkes i AFP-ordningen, og satsene må økes
- Arbeide for at de som mister retten til AFP sikres betinget tjenestepensjon.

IV **Kontor- og administrative yrker**

Arbeidslivet for kontoransatte gjennomgår store samfunnsmessige endringer. Mange av arbeidsoppgavene til kontoransatte er lite definerte, men likevel viktige for produksjon av varer og tjenester. Dette kan svekke forhandlingsposisjonen til arbeiderne, da kostnader og inntekter ved produksjon ikke framstår samlet. Effektiviseringskrav fører til nedbemanning, sentralisering og utskilling.

Vi ser en trend i at eksterne konsulenter og selvstendige næringsdrivende blir brukt til å løse oppgaver i virksomhetene. Framfor å leie inn konsu-

lenter mener HK at man må arbeide for å løse utfordringene gjennom kompetanseheving og partsamarbeidet på arbeidsplassen. Konsulenter og selvstendige næringsdrivende kan føle et enormt press for å sikre videre kontrakter og arbeid på bekostning av egen fysisk og psykisk helse.

Ny teknologi gjør det mulig med nye kontorløsninger og jobbing utenfor kontoret. De nye mulighetene har blitt misbrukt for å viske ut skillet mellom arbeid og fritid. Mange organisasjonsansatte forventes å være tilgjengelige også utenfor arbeidstid. Der fast arbeidssted ikke er definert, er det viktig at forventet tilstedeværelse blir avtalt. HK vil arbeide for gode avtaler knyttet til hjemmekontor og fjernarbeid, som også ivaretar det psykososiale arbeidsmiljøet.

Det er et økende krav til kompetanse og høyrere utdanning innen administrative yrker. Det er derfor viktig at ansatte får nødvendig kompetanseheving. Rollen til kompetansetillitsvalgte må videreutvikles og styrkes, så medlemmene får medbestemmelse på kompetanseutviklingen.

For å få økt organisasjonsgraden blant funksjonærer, organisasjons- og administrasjonsansatte er det viktig at forbundet organiserer medlemmer allerede under utdanning.

HKs mål er å sikre videreføring av anstendig arbeid i kontoryrker

- Arbeide for å løfte fram kontorarbeidets betydning, det økende mangfoldet og spesialisering innenfor bransjen.
- Arbeide for at gode kontorløsninger og godt arbeidsmiljø utvikles, ivaretas og sikres gjennom økt medbestemmelse.
- Arbeidstakere ved fjernarbeid og hjemmekontor skal sikres fulle forsikrings- og velferdsgoder. Arbeidstakers merkostnader dekkes av arbeidsgiver.
- Organisere studenter innen våre bransjer gjennom systematisk studentarbeid.
- Organisere studenter innen utdanninger til våre bransjer gjennom utvikling av kompetansetillitsvalgte og hyppige besøk på læresteder.
- Tilby bransjespesifikke kurs og faglig påfyll til våre medlemmer.
- HK skal være det foretrukne forbundet for ansatte i LOs forbund.
- HK skal synliggjøre K-delen gjennom relevante fagdager, artikler og synlighets- og organiseringskampanjer.

V Arbeidsliv

Arbeidslivet er viktig for alle. Gjennom arbeid får man delta i samfunnet og bidra til verdiskaping til det beste for den enkelte og fellesskapet. Arbeid er en av de viktigste formene for selvrealisering og en nøkkel til inkludering av alle som bor i Norge.

HK jobber for et samfunn med full sysselsetting. Arbeidslivet må organiseres slik at det gir mulighet til deltagelse for alle som kan jobbe. Dette er et av de viktigste bidragene til fattigdomsbekjempelse og inkludering av de som alt for ofte faller utenfor fellesskapet. HK vil bevare den norske modellen med høy sysselsetting, høy organisasjonsgrad og god tariffavtaledekning.

Vi vil bruke medbestemmelsesretten og vår politiske innflytelse til å holde arbeidsmiljøstandarden og lønnsnivået høyt. Sosial dumping skal bekjempes.

- Styrke de ansattes medbestemmelsesrett i lov- og avtaleverket.
- Arbeide for å styrke de ansattes stillingsvern.
- Styrke lov- og avtaleverk ved virksomhetsoverdragelse.
- Styrke retten til virksomhetsoverdragelse ved anbud.
- Arbeide for at bedrifter bøtelegges ut fra omsetning.

Et arbeidsliv i endring

Arbeidslivet er preget av høy omstillingsfrekvens gjennom nye driftsformer, effektivisering og teknologiutvikling. Dette betyr at noen arbeidsoppgaver faller bort og andre kommer til. Det betyr også at mange bytter jobb. Kunstig intelligens og annen teknologi bør sees på som supplement uten at det fører til lavere sysselsetting. Ansiennitetsprinsippet må legges til grunn ved omstillinger, samtidig som man må sikre at viktig kompetanse ikke går tapt. HK skal jobbe for å styrke dagpenge-ordning for å gi trygghet ved omstillinger og arbeidsledighet.

Vi skal møte omstillingene på en aktiv og konstruktiv måte, og slik bidra til å sikre arbeidsplasser og inntekter. For å ivareta medlemmene på best mulig måte og for å kunne bidra i disse prosessene, er det avgjørende at tillitsvalgte har nødvendig tid og kunnskap til å utføre sine oppgaver. Dette er en av forutsetningene for å styrke bedriftsdemokratiet. HK må arbeide for at vi sammen sikrer gode løsninger for ansatte som blir berørt av ekstremvær-situasjoner og er forhindret i å dra på jobb.

Arbeidsgiverbegrepet må utvides slik at de som har reell innflytelse over arbeidstakerne også har ansvar. Arbeidsgiver skal ikke kunne organisere seg bort fra de ansattes rett til medbestemmelse.

Det skal arbeides for å bevisstgjøre tillitsvalgte om deres rolle i kampen for et anstendig arbeidsliv, og at tillitsvalgtarbeid er en viktig brikke/faktor mot klaseskiller og fattigdom.

Lærlinger og praksisstudenter må ikke regnes som en del av grunnbemanningen på arbeidsplassen. Nav og Staten ved fylkeskommunene må påse at etablering av praksisplasser og lærlingeplasser drøftes av de lokale parter før etablering, og at ikke annen arbeidskraft fortrenses. Bedrifter som misbruker ordningene, må i større grad få sanksjoner mot seg.

Arbeidsgivere må pålegges større ansvar for å tilrettelegge for at arbeidstakernes restarbeidsevne benyttes til beste for den enkelte og for samfunnet for øvrig.

HK mener franchisegivere i sterkere grad må ansvarliggjøres som den reelle arbeidsgiver og som part i tariffavtalen. Vi ønsker en egen lov om franchisevirksomhet som inneholder bestemmelser om medbestemmelse, HMS og kompetanseutvikling for de ansatte.

Ved flyplasser og kjøpesentre har arbeidstakerne mindre innflytelse over egen arbeidsdag. For å gi arbeidstakere mer innflytelse vil vi organisere LO-utvalg og etablere hovedverneombud på kjøpesentre, flyplasser o.l.

Vi vil arbeide for at utvalget får representasjonsrett i senterstyrene. For å møte dette trengs det en lovendring som gir ansatte representasjon i styrer, felles vernetjeneste og bedring av tillitsvalgtes muligheter til å påvirke beslutninger som angår dem. HK skal disse stedene gi særlig støtte til tillitsvalgte og klubber på bedrifter med svakt medlemsgrunnlag.

Teknologiutviklingen krever særskilt oppmerksomhet i henhold til ansattes personvern, fritid og tilgjengelighet. Vi må derfor sørge for økt innflytelse ved innføring av kontrolltiltak samt bruk og lagring av elektronisk informasjon i bedriften. Forventning om ansattes tilgjengelighet på fritiden må reguleres/begrenses og anses som arbeidstid. Digitale verktøy til bruk på ansattes private teknologiske enheter må ha definerte bruksområder fra arbeidsgiver, kreve samtykkeerklæring og arbeidstakere skal kunne få oversikt over leders innsikt i og bruk av logg/loggføring. Teknologisk utvikling og kunstig intelligens vil medføre endringer i våre arbeidshverdager. HK skal jobbe for at teknologien utvikles på en måte som gagnar arbeidstakere. Vi må styrke tillitsvalgtes kompetanse på feltet, og jobbe for at arbeidstakere får medvirkning på hvilke løsninger som skal tas i bruk.

- Arbeide for å sikre forskningsprosjekter om globaliseringens og teknologiens betydning for arbeidsliv.

Ansettelsesråd

Handel og Kontor skal jobbe for å få inn bestemmelser om ansettelsesråd.

HK skal bidra til å ivareta medlemmenes interesser i et arbeidsliv i endring.

- Arbeide for at endringene i lønnsgarantifondet innført i 2014 reverseres.
- Arbeide for å redusere dagpengeordningens karenstid til 8 uker.
- Arbeidsavklaringsordningen må styrkes, og det må bli lik dagpengeperiode for alle uavhengig av inntekt.
- Arbeide for å fjerne arbeidsmiljølovens generelle adgang til midlertidige ansettelser.
- Arbeide for at unntaket i arbeidsmiljøloven for ledende og særlig uavhengige stillinger praktiseres strengt, og ikke brukes for å omgå arbeidsmiljølovens bestemmelser for arbeidstid og overtid.

Arbeidsmiljø

Den norske arbeidsmiljøstandarden er god for mange, men enkelte bransjer og arbeidsplasser har fortsatt helsefarlig arbeid, uforsvarlige arbeidstidsordninger og ledelse som ikke ivaretar de ansatte på en god nok måte. Lovverket må styrkes. Sanksjoner i form av bøter må stå i forhold til bedriftens omsetning og fortjeneste. Arbeidstilsynet samt andre tilsynsmyndigheter må få økte ressurser. De må settes i stand til å overvåke, kontrollere og initiere en god utvikling av det norske arbeidslivet.

HK skal arbeide for å øke ansatterepresentasjon i bedriftsstyrene, og fortsette arbeidet for inkludering og godt arbeidsmiljø i dialog med arbeidsgiver gjennom bestemmelser i lov - og avtaleverket. Gjensidig respekt og toleranse er viktig på arbeidsplassene.

Sosial dumping brer om seg i mange bransjer, og utfordrer det seriøse arbeidslivet. Useriøse aktører konkurrerer med de seriøse på dårligere lønns- og arbeidsvilkår. Flere arbeidstakere får løsere tilknytning til arbeidslivet og lønnsvilkårene presses nedover. Det er viktig at sosial dumping identifiseres, og bekjempes av myndighetene og arbeidslivets parter i fellesskap.

Gjennom opplæring av tillitsvalgte og verneombud, skal det arbeides aktivt

for å styrke et godt psykososialt arbeidsmiljø på alle arbeidsplasser. Destruktiv ledelse er et samfunnsproblem som HK og resten av fagbevegelsen må adressere. Det er alvorlig at ledere misbruker sin makt i arbeidslivet. Mange tillitsvalgte blir nedbrutt i møte med slike ledere, og trenger ekstra støtte fra fagbevegelsen.

Tiltak for å gi arbeidstakere meningsfulle arbeidsoppgaver, som man i størst mulig grad selv kan påvirke, samt forebygge muskel- og skjelett-skader og psykiske plager, må prioriteres.

Verneombud og vernetjeneste

En viktig del av den norske modellen er at ansatte får medbestemmelse og innflytelse på sin egen arbeidsplass. En nøkkelfaktor for å få til dette er verneombud med stor faglig kompetanse.

Verneombudene skal være ekspertene på arbeidsplassen i arbeidsmiljø-spørsmål. De skal påse at arbeidsmiljøloven følges, og de skal varsle når brudd oppstår.

Verneombud skal sikres å uhindret kunne utføre sitt verv uten frykt for represalier, og stillingsvernet må styrkes.

Vi vil derfor kreve at arbeidsgiverne og lovgiver legger til rette for og støtter opp om at verneombudet kan utføre sitt verv på en tilfredsstillende måte. Verneombudene må sikres minimum en reell 40-timers skolering, samt styrket lovfestet rett til bransjerettet kompetanseutvikling. Utover arbeidsgivers ansvar vil HK selv skolere våre verneombud, for å gi de bedre forutsetning til å utføre sine oppgaver.

Det skal jobbes for styrket lovfestet rett til bransjerettet kompetanseutvikling og mer tid til utøvelsen av vervet.

For å oppnå økt medbestemmelse må rollen som verneombud tydeliggjøres og styrkes, samt sikre mer tid til utøvelse av vervet.

HKS mål er et inkluderende arbeidsliv som virker helsefremmende for arbeidstakerne og sikrer god psykisk- og fysisk helse.

- Arbeide for å øke ansatterepresentasjon i bedriftsstyrene.
- Arbeide for at belastningsslidelser skal gi rett til yrkesskadeerstatning.
- Arbeide mot mobbing, seksuell trakassering, trusler, vold og ran, og sikre at involverte og pårørende har krav på godt ettervern.
- Arbeide aktivt for å styrke det psykososiale arbeidsmiljøet på alle arbeidsplasser.
- Arbeide for at ingen ansatte i butikker og ekspedisjonssteder skal være alene på jobb.
- Styrke opplæring av verneombud, herunder med et lovfestet oppfølgingskurs.
- Arbeide for å forlenge oppsigelsesvernet ved sykdom fra 12 måneder til 24 måneder.
- Arbeide for at arbeidsgiverne bidrar til å gi nødvendig språkkompetanse til sine arbeidstakere.

Arbeidstid

Arbeidsmiljøloven og tariffavtalene gir arbeidstakerne, de tillitsvalgte og deres fagforeninger innflytelse på arbeidstidsordningene i det norske arbeidslivet. Regelverket sikrer arbeidstakere medbestemmelsesrett over hvordan arbeidsdagene organiseres, og dermed vern og velferd for de ansatte og deres familier. HK skal forsvare normalarbeidsdagen i alle overenskomster, og sørge for at den ikke utvides til fjernarbeid.

Arbeidstidsordninger og arbeidsmiljø henger uløselig sammen, og er ofte utslagsgivende for mulighetene til å organisere et inkluderende arbeidsliv med rom for alle arbeidstakere i ulike livssituasjoner. Vi skal kjempe for at fritid forblir fritid. HK skal arbeide for at bruken av hjemmekontor ikke brukes for å undergrave sykelønnsordningen, samt sikre at arbeidstakernes rettigheter ivaretas på hjemmekontor.

HK skal bevare og forbedre arbeidstidsreglene, og bidra til bedre etterlevelse av dem for å sikre vern og velferd.

HKs mål for gode arbeidstidsordninger som gir de ansatte tid til familie, fritid og et sosialt liv.

- Arbeide for 6 timers dag eller 30 timers uke med full lønnskompensasjon.
- HK skal jobbe for at fortrinnsretten skal tas i bruk innenfor bedriftens/ virksomhetens enheter.
- Arbeide for heltidskultur og bedre arbeidstidsplanlegging.
- Tillitsvalgte skal bli gitt opplæring til å følge opp lovkravene knyttet til heltidsnormen
- Arbeidsdagen skal være sammenhengende og deltidsansatte skal ha rett på hele dager.
- Arbeide for at det innføres en lovregulering om varehandelens åpningstider, og for at ansatte i varehandelen blir omfattet av Arbeidsmiljølovens regler om kveld-, helg- og nattarbeid.

Søndag som felles fridag

HK skal jobbe for søndag som felles fridag. Færrest mulig utsalgssteder skal få tillatelse til å holde åpent på søn- og helligdager. Rettighetene til de ansattes arbeidstid, hviletid og lønn må sikres.

- Arbeide for at søn- og helligdager og offentlige høytidsdager bevares som fridager.

Leans in for kiss

ANTIRASIST

VI Likestilling og mangfold

Norge og resten av Skandinavia regnes som sterke forsvarere av likestilling mellom alle mennesker. Norge har en av verdens høyeste sysselsettingsandel av kvinner. Samtidig har vi det mest kjønnsdelte arbeidsmarkedet blant de industrialiserte landene i verden. Dette bidrar til vedvarende og systematiske forskjeller hva angår ulike vilkår for kvinner og menn.

Det flerkulturelle Norge stiller krav til et likeverdig samfunn der alle bidrar, får samme grunnleggende rettigheter og møtes med respekt, toleranse og forståelse. Det er økt politisk uro i Europa og verden. Stormaktene står mot hverandre i et urovekkende kappløp om makt. I tillegg ligger vi på etterskudd med å få kontroll på de menneskeskapte klimaendringene. Det må forventes flere flyktningkriser i fremtiden. Norge må ta sin del, og fagbevegelsen må stille opp.

Fagbevegelsens mål er et mangfoldig samfunn der alle åpent kan leve ut sin kjærlighet, identitet, seksualitet og sine kjønnsuttrykk basert på likeverd og samtykke, uten fare for å bli diskriminert eller trakassert. Diskriminering og rasisme foregår i mange og alvorlige former i norsk arbeidsliv. Vi må jobbe for at alle blir inkludert uavhengig av hvem de er og hvilken bakgrunn de har. Det er en menneskerett å bestemme over egen kropp og seksualitet. Det bør derfor innføres en samtykkelov som sikrer dette.

Likestilling

Retten til heltid er lovfestet. Kvinner tjener likevel mindre enn menn og jobber mer deltid. En forutsetning for likestilling er enhvers rett til en lønn å leve av og muligheten til å forsørge seg selv. Kvinner er overrepresentert på statistikken over deltidsansatte og underrepresentert på statistikken over lederstillinger. Partene i arbeidslivet må bevisstgjøres sine roller og ansvar for likestilling.

Småbarnsforeldres rettigheter må styrkes, blant annet gjennom bedre regler for deling av foreldrepermisjon og selvstendig rett til foreldrepenger. Og det må arbeides for at arbeidstakere med flere arbeidsgivere skal ha rett til graderte foreldrepenger/permisjon.

Viktige likestillingstiltak er også å fjerne kontantstøtten, og samtidig sikre alle barn gratis barnehageplass og skolefritidsordning.

HKS mål er et samfunn med like muligheter for alle, uavhengig av kjønn. Lik lønn for arbeid av lik verdi er et fundament for likestilling.

- Arbeide for et interseksjonelt perspektiv på likestillingsarbeidet.
- Arbeide for flere kvinner inn i lederstillinger.
- Arbeide for å styrke Likestillings- og diskrimineringsombudet.
- Inngå likestillingsavtaler i de bedrifter vi har tariffavtaler.
- Arbeide for økt sysselsetting i deler av minoritetsbefolkningen hvor sysselsettingsgraden er lav.
- Arbeide for en tredeling av foreldrepermisjonen, hvor 40 prosent er forbeholdt hver av foreldrene og 20 prosent fordeles etter foreldrenes ønsker.
- Avskaff aupair ordningen.
- Arbeide for lovfestet rett til utvidet bruk av egenmelding.
- Lik lønn for likt arbeid uansett kjønn, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, etnisitet og seksualitet.
- Sørge for full dekning av lønn og feriepenger under sykdom og Foreldrepermisjon

Mangfold

Norge er et mangfoldig samfunn. For at alle skal bli inkludert, må vi forebygge all rasisme, diskriminering og fremmedfrykt.

Fagbevegelsen må sikre at alle som vil og kan jobbe får mulighet til å delta i arbeidslivet. Særlig innvandrere, yngre mennesker, seniorer og personer med funksjonsvariasjoner og helseutfordringer må gis reelle muligheter til å komme inn i arbeidslivet.

Fagbevegelsen ønsker at flere med minoritetsbakgrunn deltar aktivt i arbeids- og samfunnsdebatten. Tillitsvalgte skal være gode rollemodeller. Vi vil derfor arbeide systematisk og målrettet for at flere med minoritetsbakgrunn både tar og får tillitsverv på arbeidsplassen og i organisasjonen vår.

Et tett samarbeid med Norsk Folkehjelp, fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon, vil styrke oss i dette arbeidet. Rik på mangfold, en arbeidsplass for alle, er en videreutvikling av rasismefri sone. Dette er et nettverk der arbeidsplassen forplikter seg til å jobbe for et inkluderende arbeidsliv.

- Sikre at tillitsvalgte har kompetanse om mangfold, likestilling og diskriminering, og hvilke lovverk som er knyttet til dette.
- HK skal fortsette å være en del av, ta eierskap til og bidra til å forme prosjektet «Rik på Mangfold» i regi av LO og Norsk Folkehjelp. Avdelingene og klubbene våre skal få tilbud om å ta del i prosjektene.
- Jobbe for at HKs virksomheter blir med i Rik på mangfold- en arbeidsplass for alle.
- Sikre at HKs tillitsvalgte har nødvendig kompetanse til å jobbe for mangfoldige og representative styrer.
- Øke mangfoldet blant medlemmer og tillitsvalgte ved å inkludere kunnskap om hvordan organisere mangfoldig i grunnskoleringen for tillitsvalgte.
- Øke kompetansen og gi tillitsvalgte riktig verktøy i arbeidet for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

En human asyl- og flyktningpolitikk

Selv om flyktningstrømmen til Europa og Norge varierer, er det viktig at vi holder fast ved vårt arbeid for en human asyl- og flyktningpolitikk. Det er viktig at Norge tar imot det antall kvoteflyktninger FN ber oss om hvert år.

HK skal være en pådriver for at Norge skal føre en human asyl- og flyktningpolitikk, og være en nasjonal og internasjonal aktør i dette arbeidet.

Asylsøkere skal få obligatorisk norskopplæring fra og med ankomst. For asylsøkere med behov for språkopplæring ut over obligatorisk tilbud skal det tilbys gratis opplæring tilpasset den enkeltes behov. HK mener at barnevernet skal ha omsorgsansvar og bedre vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere ved ankomst.

HKs mål er et flerkulturelt samfunn bygd på respekt, toleranse og forståelse.

- Barn av asylsøkere skal ha rett på barnehageplass, SFO og videregående opplæring.
- Asylsøkere skal få arbeidstillatelse mens de venter på endelig vedtak. Dette må også gjelde ureturnerbare asylsøkere med endelig avslag.
- Arbeide mot kommersielt eierskap og drift av asylmottak.
- Det skal ikke være mulig å ta ut profitt på asylsøkere.
- Sikre helsehjelp til asylsøkere og de som ikke har lovlig opphold i landet.
- HK ønsker en lovfestet grunnbemanning på asylmottakene.

Kjønns- og seksualitetsmangfold

De fleste i Norge kan leve gode og åpne liv uten å bli utsatt for intoleranse, trakassering og diskriminering. Men for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet kan åpenhet by på utfordringer både i samfunns- livet og i arbeidshverdagen. Forskningen på LHBTIQ+-personers trygghet om å være åpne på jobb er utdatert. Det er derfor behov for ny kunns- kapsinnhenting og forskning på denne gruppens situasjon i arbeidslivet. Fagbevegelsens rolle er å fremme likestilling og ikke-diskriminering av LHBTIQ+-personer i arbeidslivet. Alle arbeidsplasser må bli diskrimine- ringsfrie. Temaet kjønns- og seksualitetsmangfold må implementeres i medlems- og tillitsvalgtskoleringen, og tillitsvalgte og verneombud ut- fordres til å sette temaet på dagsorden.

HKs mål er et trygt arbeidsliv der alle kan være seg selv.

- Arbeide mot diskriminering, stigmatisering og intoleranse.
- Arbeide mot hatefulle ytringer og hatkriminalitet.
- Sikre nødvendig kompetanse om personer som bryter med normer for kjønns- og seksualitetsuttrykk i arbeidslivet.
- Arbeide for at våre tariffbundne bedrifter skal bli diskrimineringsfrie.
- Tillitsvalgte og verneombud skal bidra til at bedriftene er diskrimine- ringsfrie.
- Retten til å gi blod skal være lik for alle.
- Aktivt ta del i pridearrangementer hvert år i alle deler av landet.

VII Samfunns- og næringsliv

Norge er en trygg rettstat som bygger på universelle fellesverdier som verner om blant annet demokrati, ytringsfrihet og at menneskerettighetene respekteres. Velferdsstaten bygger på det samme fundament. HK vil kjempe for å bevare denne grunnleggende samfunnsstrukturen.

Både privat og offentlig virksomhet må innrettes slik at vi kan opprettholde høy produksjon og verdiskaping, men produksjonen må i økende grad bli bærekraftig og dreies mot karbonnøytralitet.

For å få til dette må vi stimulere til teknologiske omstillinger og innovasjon. Dette gir grunnlaget for fortsatt økt velferd som skal fordeles på en rettferdig måte.

Velferd

Norge har, i forhold til de fleste andre land, en høy velferdsstandard. Høy sysselsetting er nødvendig for å ivareta denne, kombinert med en aktiv nærings- og velferdspolitik som kan tilpasses samfunnsutviklingen til enhver tid.

Grunnleggende velferdstjenester som skole, helse og omsorg må være gratis, offentlig og holde høy kvalitet. Flere helsetjenester må inkluderes i egenandelsordninger. Særlig gjelder dette tannhelse, optikk, enkelte medisiner og hjelpemidler. Det må jobbes aktivt for å innføre gratis lunsj i grunnskolen og vi må arbeide for at barnetrygden blir indeksregulert. Kontantstøtten må fjernes.

De sosiale forskjellene i Norge øker. Dette er en direkte konsekvens av manglende reallønnsutvikling de siste årene, forsterket av en feilslått retning innen velferdspolitikken. HK må jobbe mot de økende forskjellene i samfunnet, og bekjempe økonomiske liberaliseringer som svekker medlemmenes interesser.

Velferden er avhengig av en sterk offentlig sektor, og at det føres en aktiv og rettferdig fordelingspolitikk.

HK vil arbeide for omfordeling både gjennom en solidarisk lønnspolitikk og omfordeling gjennom skattesystemet. Minstefradrag må økes. Beskatningen på de høyeste inntektene må økes.

HKs mål er at velferdsstaten opprettholdes og styrkes.

- Arbeide for å gjeninnføre en progressiv arveavgift med et høyt bunnfradrag.
- Arbeide for å få tannhelse, kiropraktor, naprapat og optikk inn i egenandelsordningen.
- Arbeide for at barns optiske undersøkelser og hjelpemidler dekkes av det offentlige.
- Arbeide for fullt skattefradrag for fagforeningskontingenten.
- Arbeide for at energiforsyning skal være offentlig eid og politisk styrt.
- Arbeide for å forby profitt i velferdstjenester.
- Arbeide for å øke den økonomiske støtten til psykisk helse.
- Dagens sykelønnsordning må opprettholdes og forbedres.
- Arbeide for at trygdeytelser er på et slikt nivå at mennesker som trenger dem, ikke sendes ut i fattigdom dersom de faller utenfor arbeidslivet.

Kultur, idrett og frivillighet

Idrett, kultur og frivilligheten skaper gode møteplasser og er viktige arenaer for unge, voksne og eldre. Disse arenaene bidrar til integrering, bygger ned barrierer og bringer folk sammen på tvers av kulturer, bakgrunn og språk.

Frivilligheten er limet i lokalsamfunnet og har en viktig verdi for velferdssamfunnet og et bærekraftig levende demokrati.

Frivilligheten spiller en viktig rolle for å sikre samfunnsdeltagelse og bekjempe sosiale forskjeller. Dette er særlig sentralt for barn og unge, da det

kan forebygge utenforskap senere i livet. Derfor er det viktig at alle har mulighet til å delta, uavhengig av økonomi.

HKs mål er gode møteplasser og viktige arenaer hvor alle kan delta.

- Arbeide for gode tilskuddsordninger, slik at barn i alle samfunnslag kan delta.
- Arbeide for å bevisstgjøre tillitsvalgte om deres rolle i kampen for et anstendig arbeidsliv, mot klasseskiller og fattigdom.
- Arbeide for at alle får et godt idretts- og kulturtilbud, uavhengig av bakgrunn.
- Arbeide for etablering av utstyrsdepoter, med gratis utlån av sports- og fritidsutstyr, i landets kommuner.
- Arbeide for gratis kulturskole i alle kommuner.
- Arbeide for at kultur og idrett sikres tilgang til kompetanse og egnede lokaler/ anlegg.

Næring

Et næringsliv med høy og bærekraftig produksjon er nødvendig for å opprettholde det norske velferdssamfunnet. Derfor må vi ha en fremtidsrettet næringspolitikk som tilrettelegger for en effektiv ressursutnyttelse, og bruk og utvikling av kunnskap og kompetanse. Ved alle typer omstillinger må de ansattes interesser ivaretas. Offentlig og privat sektor må samhandle og hele landets ressurser må tas i bruk.

En stabil og forutsigbar økonomisk politikk, herunder motkonjunktur-, valuta- og prispolitikk, er grunnleggende for stabilitet og vekst i næringslivet. Norske bedrifter må beskattes på en måte som bevarer arbeidsplasser og som bidrar til å beholde en god velferdsstat.

HK vil arbeide for å beholde og videreutvikle industri, samt utvikle og styrke satsing på maritim næring, bærekraftig energiproduksjon, reiseliv og kultur. Internasjonal handel må reguleres slik at menneskerettigheter, demokratiske og faglige rettigheter ivaretas og styrkes. Varehandelen

utgjør en stor del av den norske verdiskapingen som må videreføres i en sirkulær økonomi, det betyr et økonomisk kretsløp som bygger på effektiv ressursutnyttelse og gjenbruk. Momsnivå på reparasjon og gjenbruk må bidra til mer sirkulærøkonomi og forutsigbarhet i reparasjons- og gjenbruksbransjen. Varer må merkes med informasjon om hvor og hvordan produktet kan repareres.

HKS mål er et næringsliv som sikrer en høy og bærekraftig verdiskaping.

- Arbeide for næringsmangfold, kunnskapsbasert innovasjon og nyskaping i bedriftene.
- Arbeide for økt satsing på forskning og utvikling.
- Arbeide for å beholde og videreutvikle industri gjennom blant annet offentlig eierskap.
- Arbeide for fortsatt nasjonal kontroll, eierskap og bruk av naturressurser.
- Nye næringer og aktiviteter må ivareta hensynet til naturmiljø og sameksistens, gjennom åpne og demokratiske forvaltningsprosesser.
- Arbeide for en næringspolitikk som sikrer seriøsitet og verdiskaping.
- Arbeide for mer etisk handel. Varer som produseres etisk må være mer tilgjengelig for alle.
- Arbeide for en bærekraftig butikk tetthet i varehandelen.

Klima og miljø

Norge skal være i front for miljø og bærekraftig forbruk. Alle skal ha tilgang til ren luft, rent vann og ren jord. I områder av landet der bil er nødvendig, må samfunnet legges til rette for en miljøvennlig bilpark med godt utbygd ladeinfrastruktur og med effektive og trafikksikre løsninger som ivaretar folks ulike behov.

Kollektivtilbudet må utbygges og oppgraderes kraftig, og tilbud og pris må bli så god og differensiert at de aller fleste velger kollektive løsninger. Kortreist mat må prioriteres for å redusere klimaavtrykk og matsvinn. Hensyn

til miljø må legges til grunn for framtidig utvikling. Mengden av ressurser i verden er begrenset, noe som betyr at en økonomi basert på økt forbruk ikke er bærekraftig. HK skal være pådriver for en ny lov som regulerer prisnivået, for å bidra til å sikre arbeidsplasser og redusere matsvinn og overforbruk.

Tap av naturmangfold og menneskeskapte klimaendringer er de to største miljøproblemene verden står overfor. Klimautslipp ødelegger hele økosystemet og bidrar til at mange arter blir utryddet. Naturen er avgjørende for vårt livsgrunnlag, og vi mennesker vil ikke klare oss uten alt det naturen gir oss. Klimaendringene er farlige for alle, men de rammer fattige aller mest. HK er også kritisk til at dyrkbar jord og skog blir regulert om til handelsvirksomhet i en tid hvor forbruket må ned.

HK vil arbeide for gode samfunn uten stadig økende miljøskadelig forbruk, og økonomien bør ikke være avhengig av stadig økende fossile utslipp. Norge må følge FNs klimapanel og la deler av våre fossile petroleumsressurser ligge urørt for å motvirke klimaendringene, og med det ta vårt nasjonale miljøansvar. Områdene i Lofoten, Vesterålen og Senja er av våre mest verdifulle marine områder, og skal derfor vernes mot fremtidig petroleumsvirksomhet. Staten må sørge for at miljøvernberedskapen langs norskekysten styrkes.

Kunnskapsbasert utvikling og nyskapning i bedriftene er viktig. Produktene som omsettes bør være fornybare kvalitetsprodukter. Vi må arbeide for at bedriftene innfører handlingsplaner med klimaregnskap.

Våre tillitsvalgte, verneombud og medlemmer må være pådrivere for at drift, produksjon og handelsproduktene som omsettes på arbeidsplassene, er så rettferdige og miljøvennlige som mulig. Karbonfangst og lagring er viktige klimatiltak og gir arbeidsplasser. Staten må derfor bidra til å støtte videre utvikling av CO₂-fangst og lagring.

HK ser at det er mange bedrifter som ofrer natur og miljø til fordel for

kortsiktig profitt. Vi vil arbeide for å lage forpliktende miljøavtaler som ikke tillater å handle varer av bedrifter som skader regnskog og arts mangfold under produksjon og/eller eksport.

HKs mål er en bærekraftig utvikling av samfunnet gjennom en rettferdig omstilling.

- Arbeide for forpliktende klima- og miljøavtaler som ivaretar rettferdig omstilling nasjonalt og internasjonalt.
- Arbeide for en sirkulær økonomi med satsning på fornybar energi- og miljøvennlig teknologi.
- Arbeide for å stanse avskoging med negative sosiale-, miljø- og klimakonsekvenser.
- Bruke medbestemmelsesretten og tariffavtalene som er verktøy for å nå klimapolitiske mål.
- Etablere skolering for å øke kompetansen om etisk handel og produsenters og tjenesters klimaavtrykk.
- Arbeide for at ILO skal samordne en internasjonal varemerkeordning for etisk handel, som inkluderer lønns- og arbeidsvilkår.

Kraft

Norge har store muligheter gjennom forskning og utvikling av alternativ fornybar energi innen sol, vind, vann, havvind og bioøkologi. Utbygging av vindkraft må bidra til å dekke samfunnets behov for rimelig fornybar energi, samtidig som hensynet til miljøet og berørte parter ivaretas.

Dette er et viktig bidrag til det grønne skiftet. Offentlige innkjøpere må benytte sin innkjøpsmakt til å etterspørre fornybare energikilder og bruk av bærekraftig teknologi. Nye grønne energiformer må løftes frem av offentlige støtteordninger til infrastruktur og lignende.

- Arbeide for at energiforsyning skal være offentlig eid og politisk styrt.
- Arbeide for at opprinnelsesgarantier ikke må kunne selges til aktører som bruker forurensende kraft.
- Arbeide for bedring og utbygging av infrastrukturen på strømmettet.
- Arbeide for at norskprodusert strøm ikke skal omsettes på børs.
- Arbeide for økt kraftproduksjon og nedsatt krafteksport.
- Arbeide for økt støtte til energioptimering.

Boligpolitikk

Tilgang på bolig er avgjørende for velferd og trivsel for alle. Mange steder bygges det for få boliger. Dette bidrar til sterk prisvekst og skaper sosiale forskjeller. Disse øker når mange gjør boliger til investeringsobjekter.

Skal boligkrisen stanses trengs nye løsninger. Det må bygges mer, samt innføres en mer rettferdig boligbeskatning. Det må også jobbes mer med ulike eie- og leieløsninger med sosial profil.

Over lengre tid har offentlige virkemidler i boligpolitikken blitt kraftig svekket eller fjernet. Så godt som ingen utbyggere står for en sosial boligpolitikk. Prisnivået for boliger er gjennomgående høyt og for mange er det vanskelig å komme inn på boligmarkedet.

Husbanken må gjenreises og i større grad enn nå bidra til at unge i etableringsfasen og personer med økonomiske utfordringer kommer inn på boligmarkedet, og gis mulighet til å kjøpe egen bolig, f.eks. gjennom

startlån. Husbankrenten skal være lav og politisk styrt, og Husbanken må være en viktig aktør for å sikre en rimelig finansiering av nye boligprosjekter. Husbanken og kommunene må sammen finne løsninger som bidrar til toppfinansiering av boligkjøp.

HK vil jobbe for bedre boligfinansiering, blant annet gjennom Husbanken. Vi vil også være pådriver for offentlig initiert boligbygging med sosial profil; studentboliger, boliger for førstegangsetableringer, boliger for enslige boliger med livsløpsstandard for eldre.

HKs mål er en boligpolitikk som gir alle mulighet til å eie sin egen bolig.

- Arbeide for en ny offensiv politikk for økt boligbygging og legge til rette for leie til eie.
- Husbankens krav om egenkapital må fjernes og renten må holdes lav og være politisk styrt.
- Kommunen må i samarbeid med aktører som boligbyggelagene, bygge flere boliger som selges til kostpris.
- Kreve sterkere regulering av boligleiemarkedet med makspriser på husleier.
- Opprette en nasjonal boligplan som pålegger kommunene å bygge nok boliger, herunder kommunale utleieboliger, ikke-kommersielle boliger, samt flere og billigere studentboliger.
- Arbeide for å avgrense rentefradraget på boliglån til kun primærbolig.
- Sterkere regulering og skattelegging av korttidsleie via utleieplattformer.

VIII Utdanning og kompetanse

Livslang læring er nødvendig i et arbeidsliv med stadig endrede krav til kompetanse. Det er viktig at arbeidstakere gis muligheten til å utvikle seg gjennom hele sitt yrkesliv. Muligheten til å kunne ta fagbrev og få kompetansebevis, også som voksen, er viktig.

HK skal være et attraktivt forbund for ansatte med høyere utdanning innenfor våre organisasjonsområder. Alle skal ha rett og mulighet til utdanning og omskolering i et helhetlig offentlig system. En god og helhetlig studiefinansiering er en viktig faktor for å få til dette.

Kjedeskolene og øvrige internskolering må ha et godt faglig innhold og en felles standard som gir overføringsverdi til andre jobber.

Kompetansetillitsvalgte vil være viktig i dette arbeidet.

Vi må arbeide for at virksomheten i en større grad forplikter seg til å

videreutvikle den enkelte ansattes kompetanse for å ivareta arbeidslivets framtidige behov.

HK vil arbeide for at fag- og yrkesopplæringen gjøres bedre tilpasset til samfunns- og arbeidsliv. Det er viktig at den blir så relevant som mulig for de som begynner på utdanningsløp som fører frem til fagbrev. Økt anseelse for fagbrev er viktig. Det må jobbes aktivt for å nå ut til ungdom og studenter gjennom å styrke ungdoms- og studentarbeidet lokalt.

HK vil arbeide for at undervisning om arbeidslivet i skolen styrkes. Det må særlig legges fokus på fagbevegelsens og trepartssamarbeidets betydning for utviklingen i Norge, både i historie- og samfunnsfagene.

Den offentlige skole

Elevene i ungdomsskolen må få større muligheter til utplassering i arbeidslivet, blant annet ved å videreutvikle arbeidslivsfaget, slik at elevene er bedre rustet til å velge utdanningsløp.

Utfordringer tilknyttet psykisk og fysisk helse skal være en del av kompetansemålene i skolen. Det må arbeides for at skolehelsetjenesten styrkes.

Utfordringer tilknyttet psykisk helse, med spesielt fokus på kroppspress og spiseforstyrrelser, samt kunnskap om personlig økonomi må styrkes i kompetansemålene i flere fag i skolen. Sosiale forskjeller i skolen må utjevnes. Det er viktig at barn lærer godt i fellesskolen, uavhengig av bakgrunn. Tidlig innsats er viktig for å forhindre frafall i videregående skole.

HK ønsker at den norske skolen skal drives av det offentlige og ikke kommersielle aktører.

Lærlinger

Arbeide for at flere offentlig og private virksomheter oppretter lærlingplasser, det må lovfestes rett til læreplass. Lærlinger må omfattes av de samme rabatt- og moderasjonsordninger som studenter.

HKs mål er et mer kunnskapsbasert samfunns- og arbeidsliv.

- Arbeide for at studenter som er avhengig av arbeid for livsopphold under studier, får rett til dagpenger ved nedbemanning/ urettmessige oppsigelser og permitteringer.
- Arbeide for at renten i lånekassen må holdes lav og være politisk styrt, samt sikre bedre studiefinansiering for heltids- og deltidsstudenter.
- Arbeide for at realkompetanse gir grunnlag for videreutdanning og lønnsutvikling.
- Tariffeste og styrke retten til permisjon med lønn for å ta relevant utdanning og kompetanseheving.
- Etablere utdanningsfond på overenskomstnivå som gir muligheter til etter- og videreutdanning, finansiert gjennom trepartssamarbeidet.
- Arbeide for at arbeidsgivere legger til rette for at obligatoriske sertifiseringer og andre nødvendige krav til kompetanse gjennomføres. Utgifter til dette skal dekkes av arbeidsgiver.
- Arbeide for at ungdom får god veiledning til utdannings- og yrkesvalg.
- Styrke HKs organisasjonsalternativ og medlemstilbud for arbeidstakere med høyere utdanning, ledere og mellomledere.

IX Internasjonal solidaritet og handel

Nasjonal og internasjonal fagbevegelse er en bevegelse for fred, rettferdighet og sosial velferd og bygger på FNs bærekraftsmål. HK har lange tradisjoner for internasjonalt solidaritetsarbeid.

I senere tid har økonomisk krise og trykket fra globaliseringen utfordret fagbevegelsen internasjonalt. Fagbevegelsen er verdens sterkeste bevegelse og kan møte dette gjennom alliansebygging, mobilisering og kollektive avtaler. Moralsk og økonomisk støtte over landegrenser, er viktig for å styrke den internasjonale solidariteten.

Tillitsvalgte, fagforeningsmedlemmer og utsettes for vold og forfølgelse i mange land. Vi vil sammen med fagforeningskamerater verden over jobbe for å bekjempe vold, trakassering, barnarbeid, og arbeidslivskriminalitet. Sammen med internasjonale fagorganisasjoner vil vi arbeide for å opprette globale avtaler, sikre faglige rettigheter og bygge sosiale allianser som er med på å skape en mer rettferdig verden.

I vår globaliserte verden med stort fokus på økonomisk vekst skapes store og alvorlige økonomiske forskjeller. Fattigdom og sosiale skiller skaper rasisme, religiøs ekstremisme og alvorlige mellommenneskelige konflikter. Det dominerende økonomiske systemet prioriterer fortjeneste for de få, framfor å dekke menneskelige behov for de mange.

Den høye arbeidsledigheten og den økonomiske krisen i Europa krever felles innsats fra en samlet europeisk fagbevegelse. Nedskjæring av offentlige budsjetter og redusert velferd må opphøre. Fagforeningenes og arbeidstakernes rettigheter må opprettholdes og styrkes.

HK stiller seg kritisk til internasjonale handelsavtaler som svekker demokratisk kontroll over fellesskapets ressurser, og som pålegger oss privatisering av offentlige tjenester. HK mener velferd, arbeidstakerrettigheter

Myanmar Pressphoto Agency (MPA)

og menneskerettigheter skal legges til grunn for internasjonal økonomi, og at beslutninger rundt hvem som skal eie og styre velferdstjenester og naturressurser skal underligge demokratisk kontroll.

En verden med kriger og konflikter avler flere kriger og konflikter. HK krever at Norge skal være en fredsnasjon. Norske myndigheter har et ansvar for å fordømme ulovlige krigshandlinger. Norge skal kun delta i internasjonale militære fredsoperasjoner med klare FN-mandat etter vedtak i Stortinget.

HK skal arbeide for at alle land undertegner forpliktende avtaler som forbyr utvikling og produksjon av atomvåpen, landminer og kjemiske og biologiske våpen. Arbeide for at atomvåpen, kjernekraftverk og radioaktivt avfall fjernes på en kontrollert måte.

HK støtter folkenes selvbestemmelsesrett og selvstyre. Norge har et ansvar for å fordømme ulovlige okkupasjoner, deriblant Palestina, Ukraina og Vest-Sahara.

Vi støtter kravet om en storstilt gjeldssanering for at fattige land med stor nasjonal gjeldsbyrde skal få et bedre utgangspunkt i kampen for en bedre framtid.

- Arbeide for retten til å organisere seg.
- Støtte hjelpe-, utviklings- og samarbeidsprosjekter med demokratiske fagforeninger og organisasjoner i andre land.
- Arbeide for boikott av varer og tjenester produsert av okkupanter på okkuper område.
- HK mener at Norge også i fremtiden skal stå utenfor EU.
- Støtte arbeidet for innføring av skatt på handel med kapital og verdipapirer.
- Arbeide for at internasjonale konsern som har virksomheter i Norge må selge varer som ivaretar FNs bærekraftmål.
- Arbeide aktivt for å bekjempe barnearbeid og således gi mulighet for skolegang.
- I tillegg må Norge jobbe for å sikre urfolks rettigheter

Uttalelser fra HK Norges landsmøte

21.–25. september 2024

Internasjonal uttalelse

En verden preget av krig, konflikt og kriser

Vi lever i en urolig verden der krig, konflikt og kriser eskalerer. 120 millioner mennesker er internt fordrevne eller drevet på flukt over landegrensene. Antidemokratiske og høyreekstreme krefter vinner stadig større terreng. Flere mennesker lever i dag i diktaturer enn i demokratier. Faglige rettigheter er under økt press. Ytringsfriheten er under stadig angrep i flere land. Kvinners og skeives rettigheter svekkes i mange land. Pandemi og klimaendringer rammer usosialt, og det er kvinner og fattige som bærer den tyngste byrden. Forskjellene i fordelingen av makt og ressurser øker. Ulikheten mellom fattige og rike vokser, og andelen fattige øker.

Fagbevegelsen, arbeidsgivere og norske myndigheter har alle en rolle og et ansvar for å redusere ulikhet, og ta kampen for mer demokrati. Fagbevegelsen gjennom kamp mot rasisme, fascisme og høyreekstremisme. En sterk fagbevegelse i alle land er den fremste drivkraften i kampen mot fattigdom og ulikhet. Det krever felles innsats for et organisert arbeidsliv, og felles kamp mot aktører som angriper forhandlings- og streikeretten nasjonalt og internasjonalt.

Arbeidsgivere gjennom å stille krav til internasjonale aktører de handler og samhandler med. Det krever sosial dialog og samarbeid for å sikre økonomisk, sosial og grønn bærekraft.

Norske myndigheter gjennom å være pådrivere for at FN oppfyller sitt mandat og rolle for å styrke arbeidet for fred, forsoning og demokrati. Det krever at FN holder stater til ansvar, styrker organisasjonen gjennom bredere representasjon fra flere land og aktører og er mer transparent. HK Norge vil jobbe sammen med demokratiske krefter, og med våre kamerater i internasjonal fagbevegelse i kampen mot økende ulikhet og polarisering, og for faglige rettigheter, likestilling, demokrati og fred.

Ukraina

Russlands folkerettsstridige krig mot Ukraina har medført store tap og lidelser. Den ukrainske befolkningen har blitt utsatt for henrettelser, tortur og voldtekt. Bruk av klasevåpen, landminer, raketter og luftangrep mot ukrainske byer har ført til store tap av menneskeliv. Mange mangler mat, vann og helsehjelp.

Norge må fortsette vår omfattende og brede støtte til Ukraina. Norge må fortsette å gi militær støtte så lenge krigen pågår. Samtidig må vi gi mer humanitær hjelp og bidra til gjenoppbyggingen av landet nå og etter krigens slutt.

Norge må forplikte seg til å ta imot flere ukrainske flyktninger og legge til rette for inkludering av flyktninger på en god måte. Utnyttelse av mennesker i en sårbar situasjon skal ikke skje på vår vakt.

Norge må jobbe for å få en slutt på krigen, og bidra til at gjenoppbyggingsarbeidet skjer på en rettferdig og inkluderende måte, ikke på Russlands premisser.

Palestina

Israel har gjennom generasjoner okkupert palestinske områder og utsatt det palestinske folk for økonomisk isolasjon, blokader og ulovlige bosetninger. Fredsforhandlinger har feilet, og det er okkupanten som har ansvaret. Den langvarige konflikten mellom Israel og Palestina, eskalerte til en hensynsløs krig i oktober 2023.

Vi er dypt bekymret for USAs og det internasjonale samfunnets støtte til Israels aggresjon. Det internasjonale samfunnet må reagere på en konflikt der menneskerettighetsbrudd og etnisk rensing skjer uten at det får konsekvenser.

Norge må sikre palestinernes legitime rett til selvbestemmelse og frihet fra undertrykking, okkupasjon og påtvunget eksil. Israel må tvinges til å stanse menneskerettsbrudd og aggressiv, ulovlig bosettingspolitikk gjennom målrettede tiltak, sanksjoner og internasjonal boikott.

HK Norge fordømmer staten Israels brutale folkemord mot det palestinske folk og krever at:

- Israels bombing av Gaza opphører, ulovlige bosettinger avvikles og blokaden avsluttes.
- Norske selskaper og oljefondet trekker seg ut av investeringer i de ulovlig okkuperte områdene.
- Norge jobber for en fredelig og rettferdig løsning med palestinerne ved forhandlingsbordet.
- Norge bistår i gjenoppbyggingen av Gaza og Vestbredden etter krigen.

Sudan

15. april 2023 brøt det ut kamper i Sudans hovedstad Khartoum og Darfur, vest i landet. Nå over ett år etter at den brutale krigen startet er det meldt hungersnød i Sudan, mens mennesker fortsatt blir drept og såret.

Krigen mellom regjeringsstyrkene og RSF-militsen i Sudan har drevet 10,7 millioner mennesker på flukt, minst 1,8 millioner av dem til nabolandene Tsjad og Sør-Sudan. Rundt 25 millioner mennesker har behov for nødhjelp. 8,5 millioner mennesker står overfor akutt sult, og det er meldt hungersnød for 750 000 mennesker. Dette er nå en av de verste humanitære krisene i verden. FN advarer om at Sudan kan bli den verste sultkatastrofen om kort tid om det ikke gjøres noe raskt.

HK Norge fordømmer vold og overgrep mot sivile og krever:

- Bistandsorganisasjoner gis uhindret og trygg humanitær tilgang.
- Krigshandlingene må umiddelbart stans
- Norske myndigheter må arbeide for at en bred og demokratisk politisk prosess kommer raskt i gang for å løse Sudans utfordringer.

HK har et bredt internasjonalt engasjement, og har de siste årene hatt et særlig engasjement knyttet til Myanmar og Vest-Sahara.

Myanmar

Det er over tre år siden militærkuppet i Myanmar. FN anslår at 18,6 millioner mennesker vil være i humanitær nød i Myanmar i 2024. Nær 3 millioner mennesker er fordrevet fra sine hjem. Norsk Folkehjelp er en av få organisasjoner som får den humanitære bistanden frem til de områdene hvor nøden er størst.

Situasjonen for befolkningen i Myanmar er svært alvorlig. Aktivister, demonstranter og sivile utsettes for politisk vold, blir skutt på og arrestert uten lov og dom. Mange utsettes for tortur eller blir drept i arresten. Mange organisasjoner operer i skjul i Myanmar eller fra baser i andre land. Aktivister, ledere, organisasjons- og fagforeningsmedlemmer har flyktet internt i landet eller over grensen til Thailand.

Fagbevegelsen og norske myndigheter må fortsette å støtte opp om befolkningen i Myanmar i deres kamp for demokratiske rettigheter, menneskerettigheter og mot militærregimet som folk flest anser som ulovlig og dypt illegitimt.

Det må legges til rette for en inkluderende og meningsfylt dialog for å få Myanmar tilbake på et demokratisk spor.

HK Norge fortsetter sitt langvarige og sterke engasjement for befolkningen i Myanmar. Humanitær bistand, menneskerettigheter, demokrati, fred, forsoning og tilgang til grunnleggende tjenester vil stå sentralt i vårt internasjonale solidaritetssamarbeid med Norsk Folkehjelp.

HK Norge krever at:

- Militærregimets brudd på menneskerettigheter og luftangrep mot bolig-områder, skoler, helsebygg og religiøse steder opphører.
- Innskrenkninger i ytrings- og forsamlingsfriheten, arrestasjoner og vold og overgrep mot sivile stanses.
- Norge bidrar til at sivile får beskyttelse og at humanitære hjelpeorganisasjoner får uhindret humanitær tilgang.

Vest-Sahara

Mer enn 100 FN resolusjoner krever selvbestemmelse for folket i Vest-Sahara. Den internasjonale domstolen i Haag har avvist Marokkos krav på territoriet. Likevel fortsetter den marokkanske okkupasjonen, og forhindrer FNs forsøk på å gjennomføre en folkeavstemning i territoriet.

Saharawier i de okkuperte områdene utsettes for alvorlige overgrep. Organisasjoner, partier, fagforeninger og demonstrasjoner som krever selvbestemmelse er forbudt.

Fiskeressursene langs kysten av Nordvest Afrika er avgjørende for matsikkerheten i regionen, og bidrar også til norsk oppdrettsnæring. Dermed er det fare for at norsk oppdrettsnæring bidrar til en folkerettsstridig okkupasjon.

HK Norge krever at:

- Norske myndigheter er tydeligere i sin kritikk av Marokkos ulovlige okkupasjon av det ikke selvstyrte territoriet Vest-Sahara.
- Norsk oppdrettsnæring stiller tydeligere krav til sine leverandører om at produksjon av fiskefor er bærekraftig og ikke undergraver matsikkerheten.
- Folkeretten i Vest-Sahara forsvares og at den folkerettsstridige okkupasjonen opphører.

Uttalelse

Fram mot stortingsvalget 2025

Samling for en ny regjering utgått av venstresiden i 2025

HKs landsmøte i 2024 ser fremover mot nye politiske seire for et bedre arbeidsliv.

Sterke organisasjoner i arbeidslivet, både på arbeidstaker- og arbeidsgiver-siden, er fundamentet i den norske modellen. Når også den tredje parten, myndighetene, jobber for et trygt, seriøst og anstendig arbeidsliv, er det den norske modellen på sitt beste.

Med dagens regjering har partene i arbeidslivet en medspiller. Det har vært historiske endringer som pensjon fra første krone, retten til heltid og dobling av fagforeningsfradraget.

Alternativet til en regjering forankret på venstresiden, er en borgerlig regjering med Erna Solberg i spissen. I stedet for en regjering som har blikket rettet mot offentlig velferd, rettferdig omfordeling og kutt i klimagassutslipp, vil vi få en regjering som prioriterer skattekutt til de på toppen, privatiserer velferden og kutter i ordninger til de som har minst. En borgerlig regjering vil ikke være en medspiller, men en motspiller.

Regjeringen, rødgrønne partier og venstresiden har et særlig ansvar for å løfte frem positive reformer og prosjekter som sikrer flertall også i 2025. HK Norge mener flere av disse reformene må handle om et trygt og anstendig arbeidsliv.

En arbeidstidsreform for flere folk i arbeid.

Vi trenger en arbeidstidsreform i Norge. Målet må være 30 timers arbeidsuke/6 timers arbeidsdag. Det handler om en arbeidstid som tar vare på folk, som får flere folk i arbeid, og som beholder folk i arbeid. En arbeidstid

som kan bidra til at flere står lenger i jobb, og som sikrer mer heltid og et tydeligere skille mellom arbeid og fritid. Partiene på venstresiden må løfte 6-timersdagen, og fagbevegelsen må jobbe for dette i tariffoppgjørene i neste stortingsperiode.

En sosial boligpolitikk som reduserer ulikhet

Sosial boligpolitikk har virket utjevnenende i samfunnet. Muligheten til å kunne eie sin egen bolig har løftet generasjoner av vanlige arbeidsfolk opp, og gitt en økonomisk trygghet. Den delen av Norges befolkning som tjener lite eller ikke har en familie som kan bidra økonomisk, har i dag svært begrensede muligheter til å kjøpe og eie egen bolig. Folk med vanlige inntekter i Norge trenger en regjering forankret på venstresiden, som går til valg på at alle skal ha trygghet til å leie eller eie egen bolig. Leiemarkedet må reguleres bedre enn i dag, og sosial boligbygging må prioriteres høyere.

Et pensjonssystem som ivaretar alle

Dagens pensjonssystem er urettferdig for de som faller utenfor. Det er særlig de som tjener minst, som jobber i fysisk krevende yrker eller jobber deltid som blir pensjonstapere. Vi trenger en sliterpensjon som ivaretar de som ikke har helse til å stå i arbeid frem til pensjonsalder. Et regjeringsprosjekt for 2025 må ha som målsetting at staten skal bidra til en forbedret avtalefestet pensjon i neste stortingsperiode.

Et sterkere vern mot arbeid på kveld, helg – og natt

Arbeid er ikke hele livet, vi skal også ha fritid. Det er viktig at vi har et arbeidsliv som legger opp til kollektivt fri. Styrket vern av butikkmedarbeidernes arbeidstid og butikkenes åpningstider er derfor viktige politiske saker. Det er viktig at søndagen forblir annerledesdagen. Dagen vi skal være sammen med de vi bryr oss om, heller enn å jobbe. Et regjeringsflertall forankret på venstresiden må jobbe for at flere har fri på kveld, natt, søndager og helligdager. Det er bra for de mer enn 380.000 som jobber i og rundt varehandelen. Det er bra for samfunnet, og det vil være bra for et arbeidsmarked som trenger flere hender i samfunnskritiske funksjoner. Det er også mer klimavennlig å ikke alltid ha forbrukerfokus.

Et tydelig alternativ

Kun et tydelig alternativ forankret på venstresiden kan mobilisere. Vi utfordrer de politiske partiene på venstresiden til å finne sammen om en felles retning og et felles alternativ før valget. Forpliktende samarbeid og felles politisk plattform, som inspirerer må til for valgseier, fordi vi fortjener bedre enn vage løfter og luftige ord.

Fagbevegelsen, venstrepartier og rødgrønne allianser i Europa har vist at politikk basert på solidaritet og fellesskap er den beste motvekten mot antidemokratiske, rasistiske og høyreekstreme krefter. Vi må mobilisere for mer fellesskap, likeverd og demokrati, gjennom sterkere velferd, et godt og trygt arbeidsliv, og en rettferdig grønn omstilling.

Arbeiderbevegelsen er på sitt beste når vi viser våre klare alternativer. Det må skje både på politiske ambisjoner og politiske allianser inn mot valget i 2025. Vi må jobbe for en Arbeiderpartiledet regjering, forankret i en sterk venstreside.

KONTAKT OSS

HK Norge

Torggata 12, 6. etasje

0181 Oslo

E-post: post@hk.no

Telefon: +47 23 06 11 80

Orgnr: 939798617

www.hk.no